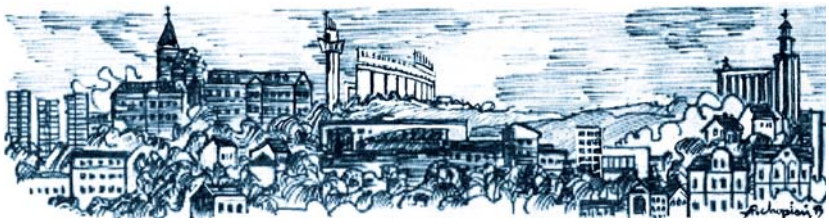

NR 6/2016

egzemplarz bezpłatny

ISSN 1642-3208

Pismo Rady Dzielnicy IX Łagiewniki-Borek Fałęcki

Kandydatka na pomnik pzyrody: okazała wielopniowa lipa szerokolistna, rosnąca na działce przy ulicy Zakopiańskiej 103a.

www.dzielnica9.krakow.pl

z prac Rady Dzielnicy IX

Z minionej sesji

W dniu 28 października Rada Dzielnicy IX obradowała na 30. sesji obecnej kadencji. Na posiedzeniu poruszane były różnorodne kwestie dotyczące infrastruktury drogowej oraz komunikacyjnej, finansowania zadań inwestycyjnych, przyznania odznaki *Honoris Gratia*, najmu lokali socjalnych oraz inicjatywy społecznej związanej z pasem dla pieszych w Borku Fałęckim.

Radni dokonali **korekty rozdysponowania środków wydzielonych do dyspozycji Dzielnicy IX na rok 2016,** finansując wyposażenie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 6 (kwota 14 410 zł). Środki przeniesiono z zadania „montaż lamp oświetleniowych na terenie dzielnicy" oraz dołączono pozostałe po realizacji zadań z zakresu budowy, modernizacji i prac remontowych miejskiej infrastruktury drogowej.

W ramach korekty rozdysponowania środków wydzielonych do dyspozycji Dzielnicy IX na rok 2017 wprowadzono nowe zadanie na liście remontów dróg i chodników na terenie Dzielnicy IX: remont ulicy Zbrojarzy na odcinku od ul. Montwiłła-Mireckiego do ul. Tokarskiej.

Rada ponownie podjęła uchwałę wnioskującą o **opracowanie ZRID dla drogi zlokalizowanej w Łagiewnikach** o przebiegu równoległym do ul. Turowicza po stronie zachodniej na odcinku od zabudowy powyżej ul. Strumiennej w kierunku północnym z przejściem pod wiaduktem ul. Turowicza do połączenia z ulicą Przyjaźni Polsko-Węgierskiej. Jest to inwestycja konieczna dla tego obszaru – pomiędzy ulicami Fredy, Turowicza, Połomskiego i Tischnera – terenów po zlikwidowanych zakładach przemysłowych, na których są i będą projektowane inwestycje mieszkaniowe i mieszkaniowo-usługowe o dużej intensywności zabudowy. Ruch komunikacyjny wzmaga się, a jedyną drogą wyjazdową z tego obszaru jest ul. Fredry. Rada Dzielnicy IX od wielu lat postuluje rozwiązanie wskazane we wniosku.

Podjęto uchwałę pozytywnie opiniującą **projekt budowy chodnika łączącego ul. Do Wilgi z mostkiem na rzece Wilga**.

Wnioskowano o przywrócenie dotychczasowej trasy autobusu linii 504.

Radni uchwalili wniosek o **przyznanie przez Prezydenta Miasta Krakowa odznaki *Honoris Gratia* dla Klubu Sportowego Borek**, który działa na terenie Borku Fałęckiego i Miasta Krakowa blisko 90 lat. Przez cały okres działalności od powstania w roku 1928 KS Borek zajmuje się upowszechnianiem i organizacją zajęć rekreacyjno-sportowych dla dzieci, młodzieży i dorosłych z terenu naszego miasta – jest stale obecny na mapie sportowej Krakowa. KS Borek prowadzi działalność sekcji piłki nożnej, w jego ramach działa Ośrodek Turystyki Sportu i Rekreacji „Krakowianka", zarządzający jednym z nielicznych na terenie Krakowa, znakomicie zlokalizowanym międzynarodowym kampingiem. Klub współpracuje także ze Szkółką Piłkarską Borek, która powstała w 2006 roku i korzysta z obiektów sportowych KS Borek. Na uwagę zasługuje także współpraca ze społecznością lokalną – obiekty sportowe udostępniane są przez klub młodzieży szkolnej z placówek na terenie Dzielnicy IX, tu organizowane są między innymi turnieje, rozgrywki sportowe z udziałem mieszkańców oraz coroczne obchody Dni Dzielnicy IX. KS Borek uczestniczy także w otwartym konkursie ofert, organizowanym przez Wydział Sportu UMK, co stwarza realną możliwość rozwijania działalności sportowej i rekreacyjnej adresowanej do młodzieży w okresie ferii i wakacji szkolnych. Bogata historia obrazuje wpisanie się KS Borek w tradycję Borku Fałęckiego ale też tradycję Miasta Krakowa.

Rada Dzielnicy IX wyraziła swoje stanowisko w sprawie **limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych** (o zawartości pow. 4,5% alkoholu oprócz piwa) na terenie Dzielnicy IX Łagiewniki-Borek Fałęcki. Wnioskowano o utrzymanie dotychczasowego poziomu limitu punktów sprzedaży alkoholowych na terenie Dzielnicy IX, czyli 7 punktów przeznaczonych do spożycia alkoholu w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne) oraz 32 lokali przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy). Na terenie Dzielnicy IX zlokalizowane są 3 stacje benzynowe, sklepy wielkopowierzchniowe, które umożliwiają zakup alkoholu kilkanaście godzin w ciągu doby, co, zdaniem rady, umożliwia wystarczający dostęp do napojów alkoholowych na obszarze dzielnicy.

Opiniowano również **ponowne zawarcie umów najmu lokali socjalnych** przy ul. Kępnej 17, ul. Fredry 4E oraz przy ul. Żywieckiej 12. Wszystkie opinie są pozytywne.

Podjęta została uchwała **w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie Dzielnicy IX** Łagiewniki-Borek Fałęcki. Wnioskiem objęte zostały dwa okazy drzew: dąb szypułkowy *Quercus robur* przy ul. Zawiłej (działka Nr 268 obr.44 Podgórze) oraz lipa szerokolistna *Tilia platyphyllos* przy ul. Zakopiańskiej (działka Nr 67/52 obr.44 Podgórze).

Rada Dzielnicy IX poparła **inicjatywę lokalną „Bezpieczne przejście z Parku Solvay do pętli w Borku Fałęckim"**, deklarując wsparcie finansowe w realizacji tego zadania. Podejmowane od kilku lat przez Radę Dzielnicy IX działania mające na celu przywrócenie oświetlenia pasa dla pieszych o przebiegu: przedłużenie alei parkowej Żywiecka Boczna w kierunku końcowego przystanku komunikacji miejskiej w Borku Fałęckim, spotykało się z odmową ze strony ZIKiT. Uzasadnienie wskazywało na niemożność zastosowania obowiązujących przepisów prawnych ze względu na zlokalizowanie punktów oświetleniowych na terenie prywatnym. Natomiast inicjatywa lokalna przy udziale grupy mieszkańców Dzielnicy IX, KS Borek, UBM oraz gminy Kraków stwarza możliwości remontu oświetlenia, co zdecydowanie poprawi jakość infrastruktury i bezpieczeństwo użytkowników tego ciągu pieszego. AS

* * *

Wszystkie uchwały podjęte przez Radę Dzielnicy IX dostępne są w pełnym brzmieniu na stronie internetowej Dzielnicy IX www.dzielnica9.krakow.pl

Witamy wśród członków Rady Dzielnicy IX Łagiewniki-Borek Fałęcki panią Teresę Muchę

W dniu 16 października 2016 r. odbyły się wybory uzupełniające do Rady Dzielnicy IX Łagiewniki-Borek Fałęcki w okręgu wyborczym nr 8. Nową członkinią rady została pani Teresa Mucha.

O wyborze zadecydowało ostatecznie losowanie przeprowadzone wskutek oddania przez wyborców jednakowej, najwyższej liczby głosów na dwóch kandydatów: Teresę Muchę oraz Józefa Niedośpiała. Do urny wyborczej oddano w sumie 44 głosy na 764 mieszkańców uprawnionych do głosowania, co dało frekwencję na poziomie 5,76%.

Podczas sesji Rady Dzielnicy IX w dniu 28 października 2016 roku radna Teresa Mucha, zgodnie z procedurą, złożyła – powołując się na wierność Konstytucji i prawu Rzeczypospolitej Polskiej – ślubowanie "obowiązki radnego sprawować godnie, rzetelnie i uczciwie, mając na względzie dobro swojej gminy i jej mieszkańców".

LEPSZA PRZYSZŁOŚĆ DLA ZIELONYCH SENIORÓW

Tilia platyphyllos wśród dostojnych pomników przyrody w Borku Fałęckim

Wydział Kształtowania Środowiska UM Krakowa na podstawie art. 44 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody prowadzi postępowanie zmierzające do objęcia ochroną prawną, poprzez uznanie za pomniki przyrody, dwóch drzew rosnących na terenie naszej dzielnicy: lipę szerokolistną i dąb szypułkowy. W czasie XXX sesji Rady Dzielnicy IX radni poparli tę procedurę.

Jeżeli dwa kolejne drzewa zostaną objęte ochroną przyrody, na terenie Dzielnicy IX będziemy mieli pięć drzew pomników przyrody, wśród czterech dębów szypułkowych – jedną lipę szerokolistną.

Lipa rośnie na działce przy ulicy Zakopiańskiej nr 103 a (działka nr 67/52, obr. 44 j. ew. Podgórze). Jest bardzo okazałym wielopniowym egzemplarzem o wysokości 21 m. Wyróżnia się swymi rozmiarami, ma gęstą rozłożystą koronę o zasięgu 20x18 m. Siedlisko drzewa zlokalizowane jest w bardzo malowniczym miejscu, w pobliżu koryta Potoku Rzewny i Parku Solvay. Niestety drzewo ma też trudne sąsiedztwo: ekran akustyczny, oddzielający je od torowiska tramwajowego i Marketu Solvay Park, oraz przebiegającą w niewielkiej odległości linię napowietrzną i kanalizację sanitarną. Ponadto działka, na której rośnie lipa, wg MPZ Liban przeznaczona jest pod zabudowę o charakterze usługowo-handlowym. Dlatego radość z uznania drzewa za ważne na mapie przyrody Dzielnicy IX miesza się z uczuciem niepokoju o dalsze losy kolejnego pomnika przyrody. Niepokój ten towarzyszy także mieszkańcom budynku przy ulicy Zakopiańskiej, którzy ze swych okien od lat przyglądają się pięknemu drzewu. To oni mają duży udział w zapewnieniu mu lepszej przyszłości. W tym miejscu należy także przypomnieć, w jakim stanie zaniedbania znajdował się dąb Henryk (ulica Zakopiańska 121) i że tylko dzięki determinacji Pana Piotra Gzyla i wsparciu Rady Dzielnicy IX stosowne instytucje zadbały o jego przyszłość. Także drugi pomnik przyrody, dąb szypułkowy, rosnący przy ul. Jugowickiej, otoczony był ogrodzeniem z dużą ilością reklamowych banerów i tu konieczna była interwencja Rady Dzielnicy IX, by naprawić ogrodzenie i spowodować usunięcie nielegalnie umieszczonych reklam.

Dąb szypułkowy, wskazany jako drugie drzewo do objęcia ochroną rośnie przy ulicy Zawiłej 143 (działka nr 268, obr. 44, j. ew. Podgórze), ma wysokość 22,5 m oraz zasięg korony 23 m.

Na koniec chciałam podziękować mieszkańcom, którzy wykazują wrażliwość i z troską odnoszą się do zieleni na obszarze naszej dzielnicy.

Renata Grotowska

fot. Renata Grotowska

Seniorzy seniorom

W Centrum Sztuki Współczesnej Solvay odbyło się coroczne październikowe spotkanie z seniorami nie tylko w głównej roli, ale w każdej! Beneficjentami byli mieszkańcy zrzeszeni w podgórskich kołach emerytów i rencistów, a prowadzenie i program artystyczny tradycyjnie pozostało w rękach i... głosach Zespołu Pogodna Jesień. AS

fot. Renata Grotowska

fot. Renata Grotowska

fot. Renata Grotowska

Prace seniorów w galerii Klubu Iskierka

Zakończyła się 16. edycja konkursu organizowanego przez Klub Osiedlowy Iskierka, zachęcającego seniorów do zaprezentowania swojej hobbystycznej twórczości artystycznej.
Wystawa pokonkursowa "Ukryte Talenty Artystyczne Ludzi III Wieku" zachwyca różnorodnością tematów i technik prac malarskich (olej, akwarela, pastele, akryl), hafciarskich (hafty płaskie, krzyżykowe, frywolitki), tkackich oraz utworów literackich. Spośród prac nadesłanych nie tylko z Małopolski, ale także z Łodzi, Gniezna i Wetliny, w tegorocznej edycji konkursu I nagrodą wyróżniono twórczość: Krystyny Duszyk, Małgorzaty Majki i Krystyny Ryś (malarstwo), Marioli Wójtowicz i Janiny Żurek (haft i koronka), Małgorzaty Stec-Adamus (tkanina artystyczna) oraz Julii Pawlikowskiej-Dekert (literatura). W spotkaniu wernisażowym wziął udział, udzielając cennych uwag artystom seniorom, artysta-plastyk Adam Pochopień, który przez wiele lat prowadził pracownię plastyczną w Klubie Iskierka. AS

fot. Anna Sulencka

fot. Anna Sulencka

fot. Anna Sulencka

fot. Anna Sulencka

SPOTKANIA MIĘDZYPOKOLENIOWE

Seniorzy w Gimnazjum nr 24

fot. ze zbiorów Gimnazjum Nr 24

fot. ze zbiorów Gimnazjum Nr 24

Już od ponad roku Gimnazjum nr 24 gości systematycznie w swoich progach Seniorów, organizując różnego rodzaju spotkania z udziałem uczniów szkoły. W listopadzie ubiegłego roku szkoła zaangażowała się w projekt „Działajmy razem" organizowany przez Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miasta Krakowa, którego głównym celem jest aktywizacja osób starszych oraz integracja międzypokoleniowa.

W Gimnazjum nr 24 realizowana jest już II edycja tego projektu zatytułowana „Międzypokoleniowe spotkania w Gimnazjum nr 24". W imprezach organizowanych raz w miesiącu uczestniczą uczniowie oraz zaproszeni Seniorzy – mieszkańcy Dzielnicy IX. Tematyka spotkań przy kawie, zawsze pysznym ciastku oraz drobnym upominku na pożegnanie jest bardzo różnorodna:

- Śpiewanie pieśni patriotycznych – „Patriotyczny wtorek".
- Projektowanie i tworzenie ozdób choinkowych – „Bombkowy wtorek".
- Wykonanie stroików świątecznych własnego projektu – „Stroikowy wtorek".
- Tworzenie biżuterii z naturalnych kamieni – „Koralowy wtorek".
- Wystawa „Nasza szkoła dawniej i dziś".
- Sobotni piknik z licznymi atrakcjami dla mieszkańców dzielnicy w różnych grupach wiekowych.
- Pokaz tańców: polonez w staropolskich strojach, tańce celtyckie, tańce w wykonaniu dzieci z Przedszkola nr 95 – „Międzypokoleniowe tańce w Gimnazjum nr 24".
- „Międzypokoleniowa herbatka w ogrodzie Gimnazjum nr 24" – pogoda pokrzyżowała plany spotkania, ale skutkiem tego było wywiązanie się bardzo dynamicznej dyskusji damsko-męskiej o podziale ról w związku.
- Wykonanie kompozycji kwiatowych – „ Akademia florysty".

26 listopada w sobotę planowane jest spotkanie pt. „Sobotnie eksperymentowanie". Odbędą się pokazy doświadczeń i wspólne eksperymentowanie uczniów z Seniorami.

W grudniu planujemy spotkanie pod hasłem „Lekcja matematyki dawniej i dziś". Seniorzy będą mogli obserwować dwie lekcje matematyki: z wykorzystaniem tablicy i kredy oraz nowoczesnych pomocy multimedialnych.

Przyjazna atmosfera panująca podczas spotkań, uśmiech i obecność Seniorów sprawiły, że szkoła wpisała już na stałe do kalendarza międzypokoleniowe spotkania.

fot. Renata Grotowska

Zadania z zakresu oświetlenia na terenie Dzielnicy IX Łagiewniki-Borek Fałęcki w 2016 roku

DOWIESZKI W 2016 ROKU

Poniżej zamieszczamy, po przeprowadzonym przez ZIKiT przetargu na wykonawcę, wykaz lokalizacji montażu „dowieszek" lamp na 2016 rok.

- ul. Turonia /Strąkowa – dowieszka 1 szt. lampy
- ul. Kościuszkowców / Na Zrębie – dowieszka 1 szt. lampy
- ul. Kościuszkowców / Nowogródzka – montaż wysięgnika, dowieszka 1 szt. lampy
- ul. Nowogródzka / Niecała – dowieszka 1 szt. lampy z montażem wysięgnika
- ul. Żywiecka / Zdunów – dowieszka 1 szt. lampy
- ul. Zdunów 27b – dowieszka 1 szt. lampy
- ul. Okrzei 12 – dowieszka 1 szt. lampy
- ul. Sielska – montaż 4 sztuk wysięgników na istniejących lampach

INFORMACJE NA TEMAT LAMPY U ZBIEGU ULIC ZALESIE I NOWOBOZOWEJ

Dowieszenie lampy na skrzyżowaniu ulic Zalesie i Nowobozowej, Pszczelna i Podhalańska od dłuższego czasu było wnoszonym przez mieszkańców postulatem, który wiązał się z poprawą oświetlenia na tym ruchliwym skrzyżowaniu zlokalizowanym na granicy dzielnic: VIII i IX. Było to istotne zarówno dla poruszających się samochodów, jak i przede wszystkim dla pieszych, młodzieży i dzieci, dla których to skrzyżowanie leży na trasie do pobliskich szkół. Staraniem Dzielnicy VIII Dębniki (wystąpienie na piśmie do ZIKiT), na której jest zlokalizowany słup, ale też przy udziale i poparciu Dzielnicy IX Łagiewniki-Borek Fałęcki oświetlenie skrzyżowania poprawi się jeszcze w tym roku. Z ZIKiT otrzymaliśmy informację, że dowieszka lampy wraz z koniecznym przycięciem drzew zasłaniających pole skrzyżowania zostanie interwencyjnie wykonana ze środków bieżących ZIKiT jeszcze w 2016 r.

W następnym numerze przedstawimy Państwu informację na temat realizacji zadań na terenie Dzielnicy IX, wybranych przez mieszkańców w ramach Budżetu Obywatelskiego oraz realizowanych remontach infrastruktury drogowej i uzgadnianym zakresie realizacji elementów infrastruktury drogowej na terenie Borku Fałęckiego, Łagiewnik i Osiedla Cegielniane.

Informacja na dzień 12 listopada 2016 r.

Jan S. Pietras

DLACZEGO NIE MALUJEMY?

Druga edycja Festiwalu Street Artu w Dzielnicy IX NIE ZOSTAŁA ODWOŁANA!!!

Niespodziewane odejście lata wpędziło organizatorów w duże kłopoty, ponieważ ze względu na niestabilną i mokrą aurę dwukrotnie zmienialiśmy termin malowania muralu. I niestety wszystko wskazuje na to, że w tym roku mural nie powstanie. Wszyscy będziemy musieli poczekać do wiosny 2017 roku. Wprawdzie jesteśmy gotowi – jest projekt, zostały zakupione materiały, tzn. przede wszystkim farby elewacyjne, uzyskaliśmy pozytywne decyzje ze strony Plastyka Miasta Krakowa i ZBK oraz w blokach startowych cze-

fot. Joanna Róg-Ociepka

Z życia Łagiewnik

Po prawie 100 latach cegielnia Bonarka przestała istnieć. Wyburzenie przeprowadzono sprawnie i szybko. Pozostały bardzo duże tereny pod różne inwestycje. Będą tu budowane obiekty o dużej intensywności zabudowy, dlatego niezwykle ważne jest wprowadzenie rozwiązania układu komunikacyjnego poza ulicą Fredry.

Ul. Fredry nie powinna (i nie może) stanowić jedynego ciągu komunikacyjnego odprowadzającego ruch samochodowy z nowo powstającej zabudowy z obszaru pomiędzy ul. Fredry i ul. Turowicza. Bez wdrożenia rozwiązań komunikacyjnych w Łagiewnikach w rejonie ul. Fredry może nastąpić paraliż obecnego układu komunikacyjnego ze wszystkimi z tego wynikającymi konsekwencjami.

Rada Dzielnicy IX Łagiewniki-Borek Fałęcki od kilku lat swoimi uchwałami wnioskuje o opracowanie ZRID dla drogi zlokalizowanej w Łagiewnikach o przebiegu równoległym do ul. Turowicza po stronie zachodniej na odcinku od zabudowy powyżej ul. Strumiennej w kierunku północnym z przejściem pod wiaduktem ul. Turowicza do połączenia z ulicą Przyjaźni Polsko-Węgierskiej. Rada Dzielnicy IX zwróciła się też do radnych Miasta Krakowa (z naszej dzielnicy) Adama Migdała oraz Mariusza Kękusia o złożenie w tej sprawie interpelacji na sesjach Miasta Krakowa.

Krzysztof Mitras

Rozmowy przy stole

By uzupełnić tytuł tekstu, koniecznie trzeba dodać informację dotyczącą tematu rozmów. Rozmowy dotyczyły edukacji, kultury oraz wzajemnej współpracy w tym zakresie, deklarowanej przez uczestników spotkania, które odbyło się w dniu 27 października w siedzibie Rady Dzielnicy IX.

W czasie spotkania ustalone zostały kierunki współpracy szkół, przedszkola i placówek kulturalnych z Dzielnicą IX w roku 2017.

Podjęto także decyzję o powołaniu zespołu zadaniowego do przygotowania regulaminu nagrody przyznawanej przez Radę Dzielnicy IX w ramach Festiwalu Talentów. RG

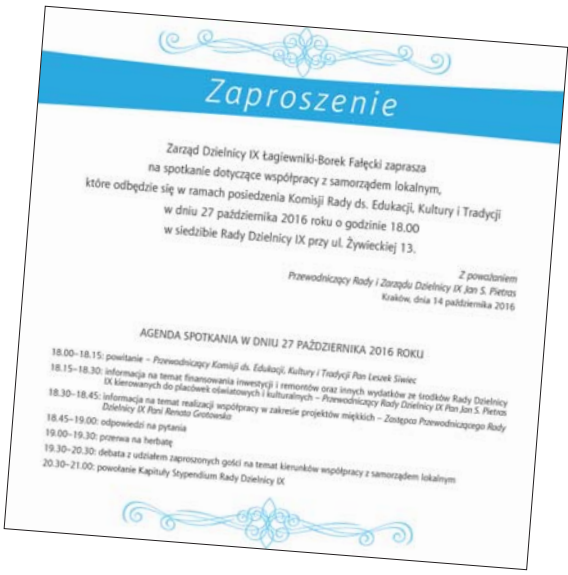

Zaproszenie

Zarząd Dzielnicy IX Łagiewniki-Borek Fałęcki zaprasza
na spotkanie dotyczące współpracy z samorządem lokalnym,
które odbędzie się w ramach posiedzenia Komisji Rady ds. Edukacji, Kultury i Tradycji
w dniu 27 października 2016 roku o godzinie 18.00
w siedzibie Rady Dzielnicy IX przy ul. Żywieckiej 13.

Z poważaniem
Przewodniczący Rady i Zarządu Dzielnicy IX Jan S. Pietras
Kraków, dnia 14 października 2016

AGENDA SPOTKANIA W DNIU 27 PAŹDZIERNIKA 2016 ROKU

18.00–18.15: powitanie – Przewodniczący Komisji ds. Edukacji, Kultury i Tradycji Pan Leszek Siwiec
18.15–18.30: informacja na temat finansowania inwestycji i remontów oraz innych wydatków ze środków Rady Dzielnicy IX kierowanych do placówek oświatowych i kulturalnych – Przewodniczący Rady Dzielnicy IX Pan Jan S. Pietras
18.30–18.45: informacja na temat realizacji współpracy w zakresie projektów miękkich – Zastępca Przewodniczącego Rady Dzielnicy IX Pani Renata Grotowska
18.45–19.00: odpowiedzi na pytania
19.00–19.30: przerwa na herbatę
19.30–20.30: debata z udziałem zaproszonych gości na temat kierunków współpracy z samorządem lokalnym
20.30–21.00: powołanie Kapituły Stypendium Rady Dzielnicy IX

ka grupa entuzjastów „malowania na ścianie" – ale jesteśmy także w stu procentach uzależnieni od warunków atmosferycznych, pogoda musi być dobra tzn. bezdeszczowa i z temperaturą dwucyfrową plus. Dlatego organizatorzy podjęli decyzję o przesunięciu terminu wykonania muralu na wiosnę 2017 roku. Nie rezygnujemy także z działań edukacyjnych. W drugiej połowie lutego 2017 roku w CSW Solvay rozpoczną się kolejne warsztaty dla grafficiarzy, w czasie których powstanie kolejny projekt muralu. Planujemy, aby został wykonany na przełomie maja i czerwca, kiedy pogoda daje nam znacznie większe szanse na jego realizację. Będzie to także lepszy termin dla III edycji Festiwalu Steet Artu.

W tej trudnej sytuacji na pocieszenie publikujemy projekt muralu, który powstanie w realu z pewnym opóźnieniem. Przypominamy, że projekt muralu został zaprojektowany w czerwcu, w czasie warsztatów graffiti zorganizowanych przez CSW Solvay, w których uczestniczyli uczniowie Gimnazjum Nr 24, pod kierunkiem Pani Joanny Róg-Ociepko. Mural nosi tytuł „***Mój komiks, moja dzielnica***" i przypomina o Jubileuszu 25-lecia powstania dzielnic w Krakowie. RG

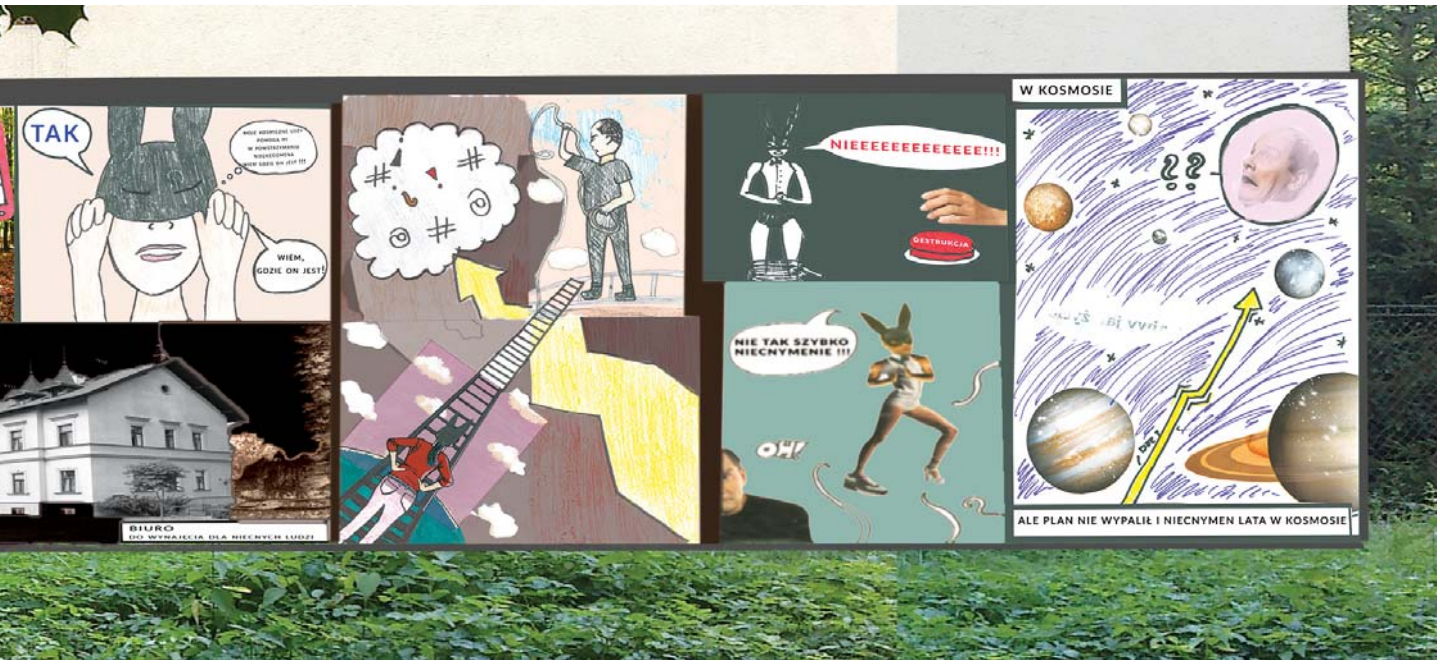

Co młodzi wiedzą a czego nie wiedzą na temat samorządu lokalnego

Powyższy tytuł nie kończy znak zapytania, ponieważ odpowiedź dotyczącą tego tematu znajdujemy w publikacji będącej raportem z badań „Młodzieżowego Laboratorium Zmiany Lokalnej"*, projektu zrealizowanego w ramach programu Obywatele dla Demokracji i sfinansowanego ze środków Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Liderem tego projektu była Pracownia Obywatelska.

Aby zachęcić Państwa do zapoznania się z treścią raportu z powyższych badań, przygotowanego przez zespół pod redakcją Martyny Niedośpiał, wybrałam do omówienia jego fragment zawierający się w rozdziałach pt. „Postawy obywatelskie", „Źródła informacji o wydarzeniach w dzielnicy". W rozdziałach tych autorzy podsumowują wyniki badań przeprowadzonych wśród uczniów kilku krakowskich szkół średnich. Dotyczyły one: poziomu znajomości radnych dzielnicowych, znajomości roli aktorów społecznych w dzielnicy oraz źródeł informacji o wydarzeniach w dzielnicy, jakimi są: gazetka dzielnicowa, lokalne media, UM, znajomi, lokalna społeczność, parafia. Innymi słowy: przedstawiają ważny dla samorządu lokalnego problem komunikacji z mieszkańcami. Każdorazowo powraca on, gdy w debacie na temat funkcji samorządu lokalnego zadajemy sobie pytanie: czy dzielnica ma być „bliżej mieszkańców?".

Wyniki wskazują na bardzo słabą znajomość radnych dzielnicowych wśród uczniów szkół średnich. Zaledwie 7% uczniów jest w stanie zidentyfikować radnych swojej dzielnicy. Uczniowie w zasadzie nie dostrzegają istnienia najniższego szczebla samorządu lokalnego. Radni dzielnicowi zdaniem młodzieży nie odgrywają również istotnej roli w społeczno-kulturalnym życiu dzielnicy. Także ruchy miejskie, organizacje pozarządowe i lokalne parafie nie są dostrzegane przez uczniów jako ważny podmiot działań społecznych i kulturalnych. Znacznie ważniejszą rolę odgrywają np. deweloperzy i zwykli mieszkańcy. To oni mają wpływ na życie w dzielnicy. Badania potwierdzają, że dużą rolę w krakowskich dzielnicach odgrywają, mają znaczącą siłę społeczną, pseudokibice. Dokonując podsumowania powyższej analizy, można stwierdzić za autorami raportu: **„Bez silnych lokalnych instytucji nie będzie się kształtować mocna tożsamość lokalna, co z kolei nie będzie przekładać się na wzmocnienie postaw obywatelskich w obrębie dzielnicy".** Na usprawiedliwienie opisanego powyżej stanu świadomości obywatelskiej młodzieży można zapisać fakt, że badani uczniowie – badania prowadzono w roku 2012 – z przyczyn formalnych nie uczestniczyli w wyborach samorządowych, stąd być może nie interesowali się ani kandydatami na radnych, ani funkcjonowaniem dzielnic.

Drugi obszar analizy dotyczy źródeł informacji o wydarzeniach w dzielnicy. Dzięki zbadaniu tego problemu uzyskujemy możliwość spojrzenia z innej perspektywy na komunikację z mieszkańcami, jest nimi także młodzież, której stan wiedzy o lokalnym samorządzie prześledziliśmy wyżej.

Tylko 7% uczniów uczestniczących w badaniach uważa, że gazetka dzielnicowa pełni funkcję informatora. Zupełnie swojego zadania informacyjnego nie wypełniają, zdaniem badanych, oficjalne strony UMK. Nieco lepiej są oceniane w tym zakresie lokalne media. Jest to informacja bardzo niepokojąca, ponieważ oznacza całkowite niepowodzenie polityki informacyjnej UMK. Martwi brak wykorzystania internetu, podstawowego źródła informacji dla młodzieży.

Niestety, nie pociesza fakt, że także sąsiedzi, społeczności lokalne i parafia nie pełnią większej roli informacyjnej w życiu dzielnicy (tabelka).

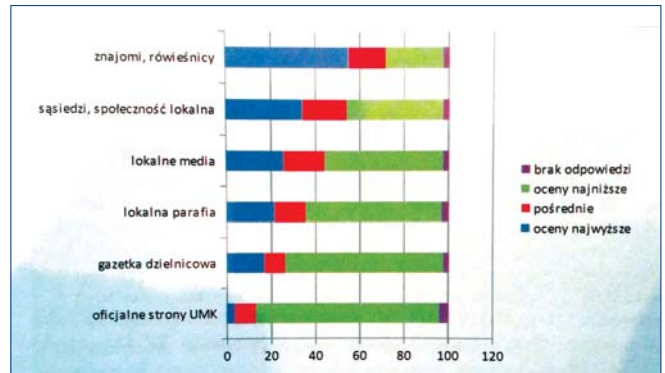

WYKRES 5. Najważniejsze źródła informacji o wydarzeniach w dzielnicy (dane procentowe).

Zatem na koniec podsumowanie za autorami raportu: **„Podsumowując należy podkreślić, że respondenci generalnie bardzo nisko oceniali źródła informacji o życiu dzielnicy, co świadczy o ich niedużym faktycznym zainteresowaniu sprawami dzielnicy. Ponadto zinstytucjonalizowane kanały informacji nie odgrywają niemal żadnej roli w informowaniu o życiu dzielnicy, co potwierdza podkreślaną niejednokrotnie słabość lokalnych instytucji".**

Aby nie pozostawić Czytelników z tak mało optymistyczną diagnozą, mogłabym w tym miejscu zaproponować przeprowadzenie podobnych badań wśród uczniów szkół z terenu Dzielnicy IX, żywiąc nadzieję, że ich znajomość radnych, funkcji społeczno-kulturalnej dzielnicy jest co najmniej dostateczna, a dotarcie do informacji na temat działań Rady Dzielnicy IX nie sprawia trudności. Może to być jednak nadzieja płonna, zatem może lepiej zastanowić się, w jaki sposób poprawić pracę samorządu w tym zakresie.

W kolejnym tekście omówię wyniki badań na temat uczestnictwa w działaniach społecznych na rzecz dzielnicy. Jako zapowiedź tego tematu – tabelka.

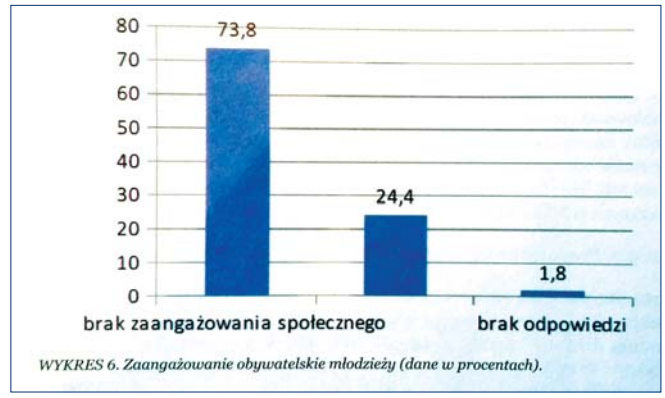

WYKRES 6. Zaangażowanie obywatelskie młodzieży (dane w procentach).

Opracowała Renata Grotowska

****Młodzieżowe Laboratorium Zmiany Lokalnej***, redakcja: Martyna Niedośpiał, raport z badań: Dariusz Krupa, Paweł Kubicki, Zofia Noworól, Katarzyna Słaby Lider projektu: Pracownia Obywatelska, Partner projektu: Referat ds. Młodzieży i Seniorów WSS UMK.

Tadeusz Parpan w pamięci Łagiewniczan

Tradycyjnie w dniu imienin Tadeusza Parpana przy pomniku sławnego łagiewnickiego piłkarza na boisku KS Armatura przy ul. Chmielnej w dniu 28 października mieszkańcy Łagiewnik uczcili jego pamięć. Wspomnienie o bohaterze spotkania – o początkach jego kariery w Klubie Łagiewianka oraz o późniejszych futbolowych sukcesach – wygłosił prezes Łagiewnickiego Towarzystwa Kulturalnego Edward Kucała.

fot. ze zbiorów ŁTK

fot. ze zbiorów ŁTK

TADEUSZ PARPAN (16.06.1919 – 21.04.1990) był mieszkańcem Łagiewnik i sławnym piłkarzem Klubu Sportowego Łagiewianka (który w 1950 r. zmienił nazwę na KS Armatura, kiedy to sponsorem klubu została Krakowska Fabryka Armatur). Rejestracji klubu w 1928 roku dokonał zarząd gminy Łagiewniki. Jednym z jego założycieli był Piotr Parpan – ojciec wielkich zawodników – braci Parpanów – Tadeusza i Leopolda.
Pierwszym prezesem klubu był Tadeusz Motarski – również mieszkaniec Łagiewnik, kierownik Szkoły Podstawowej w Podgórzu przy ulicy Sokolskiej. Zginął w Katyniu w 1940 roku. Dynamiczny rozwój klubu został przerwany w 1939 roku wybuchem wojny.

W czasie okupacji na obrzeżach miasta, właśnie w Łagiewnikach, z dala od niemieckich garnizonów, zorganizowano w 1943 roku mistrzostwa Krakowa w piłce nożnej, w których startowały wszystkie czołowe drużyny Krakowa: Wisła, Cracovia, Garbarnia i wiele innych, a wśród nich także Łagiewianka. Był to jubileuszowy turniej piłkarski z okazji 15-lecia istnienia klubu, reprezentowanego wówczas przez najlepszych piłkarzy, m.in. Kohuta, Gracza, Mordarskiego, braci Parpanów, Zalasa, Cygana, Liszkę, Wojnarowskiego, Olszewskiego, Drożdżaka. Najwybitniejszym piłkarzem tych lat był wychowanek Łagiewianki Tadeusz Parpan, później zawodnik Cracovii, dwudziestokrotny reprezentant Polski i kapitan reprezentacji narodowej w latach 1947–1950. W barwach Cracovii rozegrał 220 spotkań. Jego umiejętności i gra na pozycji środkowego obrońcy była oceniana bardzo wysoko. Nazywano go żartobliwie „krakowskim wielkoludem" lub „Parkanem". Jako reprezentant kraju zadebiutował w meczu przeciw Norwegii w 1947 roku. Ostatni mecz rozegrał z Węgrami w 1957 roku.
Był żołnierzem Armii Krajowej, wielkim sportowcem i patriotą.

W uznaniu zasług Tadeusza Parpana na niwie sportowej i społecznej Klub Sportowy Armatura i mieszkańcy Łagiewnik ufundowali ku Jego wiecznej czci i pamięci pomnik, który znajduje się na boisku klubu przy ul. Chmielnej w Łagiewnikach. Pomnik znakowany jest datą 09.10.1999 r. Tadeusz Parpan pochowany został na Cmentarzu Rakowickim, a brat Leopold – zmarły w kwietniu 2015 roku – spoczywa na cmentarzu łagiewnickim przy ul. Wspólnej. ■

fot. ze zbiorów ŁTK

Edward Kucała

Czas myśliwych

„Wtem usłyszeli odgłos rogów i psów granie
Zgadują, że się ku nim zbliża polowanie,
i pomiędzy gałęzi gęstwę, pełni trwogi,
Zniknęli nagle z oczu jako leśne bogi."

Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz,* Ks. 4 w. 90

By uchwycić splątane nici polskiej tradycji, warto na początku listopada zatrzymać się przy obchodach Święta św. Huberta. To czas myśliwych. Dlatego zaglądam do napisanej w roku 2015 przez Marka Piotra Krzemienia *Myśliwskiej Galicji**.

Autor, przyjmując historyczną perspektywę, sięga do połowy XIX wieku i przedstawia najważniejsze wydarzenia galicyjskiego łowiectwa oraz wybitne postaci z nim związane.

Już w czasach Wolnego Miasta Krakowa Dziennik Rządowy wprowadza czas ochronny dla zwierzyny od początku marca do sierpnia, a w roku 1838 we Lwowie powstaje pierwsze na ziemiach polskich Miejskie Towarzystwo Łowieckie. Kiedy Austriacy ponownie zajęli Kraków w 1846 roku, wprowadzono istotne dla rozwoju łowiectwa ustawy i w grudniu 1852 roku powołano straż łowiecką. W roku 1869 na terenie Galicji weszła w życie pierwsza na świecie parlamentarna (uchwalona przez Sejm Krajowy we Lwowie w 1868 roku) ustawa o ochronie gatunkowej zwierząt.

Kolejne ważne wydarzenie w historii galicyjskiego myślistwa ma miejsce 30 marca 1876 roku, gdy z inicjatywy hr. Dzieduszyckiego powstaje pierwsza w Polsce ideowa organizacja łowiecka – Galicyjskie Towarzystwo Łowieckie. Celem Towarzystwa było uporządkowanie stosunków łowieckich na terenie Galicji, propagowanie etycznych sposobów polowania oraz nowoczesnych metod hodowli zwierzyny łownej. Propagowaniu powyższych założeń służył od 1878 roku „Łowiec", własne czasopismo Towarzystwa. Wydawany do 1939 roku „Łowiec" był jednym z najstarszych pism łowieckich na świecie. Koniec XIX wieku był w istocie czasem myśliwych. Wtedy to właśnie, jak przysłowiowe grzyby po deszczu, powstawały wielu miastach Galicji towarzystwa łowieckie: min. Towarzystwo Myśliwskie im. Św. Huberta we Lwowie, Towarzystwo Myśliwych w Rzeszowie, Klub Myśliwski imienia Diany w Łańcucie, Spółka Myśliwska w Krakowie (w 1882 roku).

W 1910 roku na wiedeńskim Praterze została otwarta, trwająca od maja do października, Pierwsza Międzynarodowa Wystawa Łowiecka, w czasie której imprezą towarzyszącą był II Międzynarodowy Kongres Łowiecki. Niezapomnianym wydarzeniem wystawy była ekspozycja Galicyjskiego Towarzystwa Łowieckiego, prezentująca w 26 polach galicyjskie trofea, którą osobiście odwiedził cesarz Franciszek Józef, uprzejmie ją komplementując.

Opowiedziana przez Autora historia galicyjskich towarzystw łowieckich kryje w sobie życie i dzieło wybitnych postaci, m.in. Włodzimierza hr. Dzieduszyckiego, Juliana Fałata, Jerzego Kossaka, Seweryna Krogulskiego, Józefa Łozińskiego, Kazimierza Pochwalskiego, Włodzimierza Puchalskiego, Kazimierza Sichulskiego, Józefa F. Stillera, Kazimierza hr. Wodzickiego, Witolda Ziembickiego i wielu innych.

Kiedy na początku listopada obchodzimy święto myśliwych, leśników i jeźdźców, z sentymentem i zaciekawieniem otwieramy historyczne księgi łowiectwa, w których utrwalony został czas myśliwych.

Na podstawie tekstu *Myśliwska Galicja*
opracowała Renata Grotowska

*Marek Piotr Krzemień, *Myśliwska Galicja*, Agencja Reklamowo-Wydawnicza OSTOJA, 2015

Życzenia w Dniu Myśliwych, Leśników i Jeźdźców

W Dniu Świętego Huberta, odwołując się do wielowiekowej europejskiej tradycji obchodów Święta Myśliwych, Leśników i Jeźdźców, doceniając działalność Związku Łowieckiego w zakresie edukacji i ochrony przyrody, Zarząd Dzielnicy IX Łagiewniki–Borek Fałęcki składa najlepsze życzenia dla Wszystkich Członków Zarządu Okręgowego Polskiego Związku Łowieckiego.

Przewodniczący Rady i Zarządu Dzielnicy IX Łagiewniki–Borek Fałęcki w Krakowie

Kraków, dnia 3 listopada 2016 r.

Kulturalnie w Dzielnicy IX

Propozycje Klubu Kultury ISKIERKA

W programie Klubu Rodziców dla dzieci 3-5-letnich i ich opiekunów:

23.11.2016 (środa), godz. 15.00-16.00 zajęcia animacyjne dla dzieci wraz z rodzicami (opiekunami), prowadzenie: Magdalena Szwarcbach

24.11. 2016 (czwartek), godz. 11.00-12.00 „Bajkowa Rodzina" – zajęcia interaktywne dla dzieci i rodziców, prowadzenie: Tadeusz Dylawerski; godz. 12.00-13.00 spotkanie z pedagogiem zabawy Tadeuszem Dylawerskim pod hasłem „Wspomaganie rozwoju dziecka"

26.11.2016 (sobota), godz. 11.00, spektakl interaktywny dla rodzin „Pan Twardowski", występują: Danuta Pietraszewska, Aleksander Szklarski

30.11.2016 (środa), godz. 15.00-16.00 warsztaty z logopedą dla dzieci i rodziców „Gimnastyka buzi i języka", prowadzenie: Magdalena Skibińska

fot. Grazyna Stępniewska-Szynalik

Zapraszamy na bardzo ciekawe i lubiane przez dzieci zajęcia z Tadeuszem Dylawerskim – aktorem, pedagogiem cyrku i zabawy.

Bajkowa Rodzina to cykl zajęć interaktywnych tematycznie oparty na bajkach i zagadnieniach z zakresu pedagogiki zabawy. Zajęcia mobilizują do uważnego słuchania i rozwoju wyobraźni dziecka i rodziców, wzmacniają poczucie więzi oraz rozwijają umiejętność współpracy z innymi. Zawierają również elementy warsztatów plastycznych polegające na tworzeniu postaci z papieru, po czym następuje ich animacja. Do zabawy wykorzystywane są rekwizyty, które pomagają dzieciom puszczać wodze fantazji: chusta animacyjna Klanzy, chustki, poduszki.

Po zajęciach odbywa się spotkanie-pogadanka z animatorem Tadeuszem Dylawerskim. Zapraszamy na najbliższe spotkanie w czwartek 24 listopada (w godzinach 11-13).

Biuro Rady Dzielnicy IX Łagiewniki-Borek Fałęcki (ul. Żywiecka 13) czynne jest od poniedziałku do piątku w godz. 9.00-12.00, w dniu sesji w godz. 14.00-17.00.

Dyżury członków Zarządu Rady Dzielnicy IX w siedzibie przy ul. Żywieckiej 13:

Przewodniczący **Jan Stanisław Pietras**: środa w godz. 17.00-18.00
Z-ca Przewodniczącego **Renata Grotowska**: wtorek w godz. 14.00-15.00
Członek Zarządu **Krzysztof Mitras:** piątek w godz. 11.00-13.00

Dzielnica IX Łagiewniki-Borek Fałęcki • www.dzielnica9.krakow.pl

Redakcja: Anna Sulencka • **Odpowiedzialny za wydanie informacji**: Jan Stanisław Pietras • **Projekt graficzny i skład**: Anna Sulencka
Herb dzielnicy i rysunek na stronie nr 1: Adam Pochopień
Nakład: 2000 egzemplarzy • **Adres redakcji**: 30-418 Kraków, ul. Żywiecka 13, tel./fax 12 268 16 14, e-mail: rada@dzielnica9.krakow.pl
Druk: Alnus Sp. z o.o., ul. Cechowa 51A, 30-614 Kraków, tel. 12 659 71 80, e-mail: biuro@alnus.pl, www.alnus.pl

Osoby zainteresowane współpracą zapraszamy do nawiązania kontaktu z redakcją.
Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i korekty artykułów oraz nadawania im własnych tytułów.

Felietonik dla koneserów. . . gumki do ścierania

GUMKOWANIE

Aby precyzyjnie wyjaśnić, do kogo adresowany jest niniejszy felieton, muszę sięgnąć do informacji encyklopedycznych, bo chociaż popularna gumka do wymazywania (ścierania) często zwana „gumką myszką", jest przedmiotem powszechnie znanym, to jednak nie każdy użytkownik dysponuje świadomością, że ma ona swoją historię. Została wynaleziona ok. 1770 roku przez znanego odkrywcę tlenu J. Priestleya… przez przypadek, jak zresztą wiele innych przydatnych przedmiotów. Kolejny etap umocnienia swojej pozycji odnotowała, gdy połączono ją z ołówkiem (którego zapisy skutecznie unicestwia). Dokonał tego Hayman Lippman ok. 1850 roku a kilka lat później opatentował swój wynalazek i oto teraz koneserzy gumki do ścierania mogą posługiwać się: ołówkiem z gumką. Prostym w konstrukcji a jakże praktycznym i powszechnie dostępnym przedmiotem.

Skoro możemy sobie pozwolić na bezpieczne używanie gumki do ścierania (bezpieczne – przedmiot został przecież opatentowany) to… gumkujemy. Przyznam, że osobiście także często w praktyce oddaję się tej czynności bez zastanowienia, ponieważ od lat na co dzień używam ołówka, często właśnie ołówka z gumką, dlatego gdy ostatnio zobaczyłam go w ręce lekarza, to ujawniłam swoją sympatię do tego przedmiotu. Usłyszałam wtedy następującą anegdotę: Pacjent uzyskuje informację, że do lekarza specjalisty może być zarejestrowany dopiero w bardzo odległym terminie, za dwa lata. Zdenerwowany protestuje: „ Za dwa lata mogę już nie żyć!" Wtedy pada odpowiedź: „To ja Pana zapiszę ołówkiem".

Myślę, że wielu z nas doświadczyło podobnej sytuacji i doskonale pamięta emocje z nią związane. Pozwalają one zrozumieć istotę problemu, bowiem gumkowanie nie jest tylko czynnością mechaniczną, ale może, niestety, sankcjonować bardzo niebezpieczny mechanizm uprzedmiotowienia otaczających nas zjawisk, także osób, zdarzeń i wszystkich podmiotów, które mogą być gumkowane. Wtedy znikają z naszej rzeczywistości, przestają nas interesować. Nie znaczy to jednak, że obiektywnie przestają istnieć. Istnieją, tak jak ten pacjent „zapisany ołówkiem". Gumkowanie jest po prostu zakłamywaniem rzeczywistości, często jej malowaniem przy zastosowaniu koloru różowego, co obrazowo przedstawił Z. Herbert w wierszu „*Ornamentatorzy*", cytowanym o ostatnim felietonie. Felieton ten też został zresztą dotknięty przez „gumkę myszkę", zapewne w ramach eksperymentu z kolorem różowym.

Śmiało możemy postawić znak równości między zamalowywaniem na różowo i gumkowaniem. Jeżeli bezpośrednio jesteśmy dotknięci jednym lub drugim działaniem czujemy się bezsilni i wściekli. Osobiście sugeruję protest przeciwko gumkowaniu lub nadużywaniu koloru różowego w każdym obszarze naszego życia. Także, a może przede wszystkim, w działaniach obywatelskich.

Niech ten, zresztą przypadkowy, wynalazek J. Priestleya nie będzie łatwym narzędziem w naszych rękach.

fot. Renata Grotowska

Renata Grotowska

ZAPRASZAMY

wszystkich miłośników ogrodów

na spotkanie podsumowujące V edycję

KONKURSU **Dzielnica IX Dzielnicą Ogrodów**

w dniu **1 grudnia 2016** (czwartek) o godz. 17.00

w siedzibie Rady Dzielnicy IX